

kulturföreningen« indtar en ledende stilling i bestræbelserne for at fuldkommengjøre myrstrækningernes utnyttelse.

Idet vi altsaa lykønsker »Svenska Mosskulturföreningen« med 25 aars jubilæet og takker den for alt, hvad den har utrettet, vil vi samtidig uttale ønsket om fortsat fremgang og utvikling for myr dyrkning og torvindustri.

DET NORSKE MYRSELSKAPS REPRÆSENTANTMØTE

MØTE i Det Norske Myrseleksaps representantskap avholdtes i Kristiania Haandverks- og Industriforenings lokale torsdag den 8de februar kl. 11 fm.

Der var fremmøtt 12 representanter og styresmedlemmer. Desuten var sekretæren og myrkonsulenten tilstede.

Møtet lededes av formanden, godseier *C. Wedel-Farlsberg*.

Styret fremla aarsberetning og aarsregnskap for 1911 samt myr dyrkningsfondets regnskap for 1911, hvorfor meddeltes ansvarsfrihet. Driftsplan og budjet for 1912 blev vedtat og henvises herom i det efterfølgende.

Til medlemmer av styret gjenvalgtes:

Statsminister *Gunnar Knudsen*, Borgestad pr. Porsgrund.

Statsraad *J. E. Mellbye*, Nes i Hedemarken.

Fabrikeier *J. Kleist Gedde*, Kristiania.

Øvrige medlemmer av styret er:

Godseier *C. Wedel-Farlsberg*, Atlungstad, Ottestad.

Sogneprest *J. Walnum*, Kristiania.

Blandt styrets medlemmer gjenvalgtes som formand godseier *C. Wedel-Farlsberg* og som næstformand statsraad *J. E. Mellbye*.

Til varamænd for styret gjenvalgtes:

Stortingsmand, distriktsingeniør *M. Leegaard*, Kristiania.

Godseier *Kai Møller*, Thorsø pr. Fredrikstad.

Docent *J. Th. Landmark*, Kristiania.

Skogdirektør *M. Saxlund*, Kristiania.

Til revisorer gjenvalgtes:

Ingeniør *A. Bergan*, Breiskallen.

Fabrikeier *C. Hennig*, Gjøvik.

Som varamand for revisorerne gjenvalgtes:

Redaktør *Joh. Enger*, Gjøvik.

DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSMØTE 1912

AARSMØTET avholdtes i Kristiania Haandverks- og Industriforenings lokale torsdag den 8de februar kl. 7 em. under ledelse av formanden, godseier *C. Wedel-Farlsberg*, og behandledes først kun indre anliggender.

Aarsberetning og *regnskap* for 1911 samt *myr dyrkningsfondets regnskap* for 1911 referertes av formanden, hvorefter sekretæren oplæste *driftsplanen* for 1912. Disse er indtat i det efterfølgende, hvortil henvises.

Formanden redegjorde for selskapets *budget* for 1912, idet han sterkt beklaget, at Landbruksdepartementet i sit forelæg for Stortinget kun hadde foreslaat 11 000 kr. istedenfor 16 000 kr., som selskapet hadde ansøkt om.

Statsraad *Mellbye* sluttet sig til formanden, idet han fandt, at Landbruksdepartementets optræden i denne sak var meget litet imøtekommende. Det var trist at se, at departementet hadde saa liten forståelse av selskapets virksomhet. Han haabet, at Stortinget vilde ha et mere aapent blik for nytten av selskapets arbeide. Mesteparten av vort lands udyrkede jord er myr, og myrselskapet har et stort arbeidsfelt for sig. Staten burde være taknemmelig for selskapets virksomhet.

Fabrikeer *Kleist Gedde* sluttet sig helt til statsraad *Mellbyes* uttalelser. Han skulde ha ønsket, at Stortingets medlemmer hadde paa hørt disse.

Formanden beklaget, at ikke landbruksministeren var tilstede paa møtet. Landbruksministeren burde ha været der og redegjort for sin stilling til denne sak. (Bifald).

Sogneprest *Walnum* og docent *Landmark* uttalte sig i tilslutning til de foregaaende talere.

Landbrukslærer *Sendstad* savnet i aarsberetningen en redegjørelse for forsøksstationens rentabilitet. Da den mere detaljerte forsøksberetning kun læses av forholdsvis faa, mens selskapets aarsberetning læses av alle interesserte, burde der været sagt mer om forsøksstationens virksomhet i aarsberetningen.

Myrkonsulent *Lende-Njaa*: En forsøksstation har først og fremst til opgave at foreta forsøk, og da der vil bli ugjødslede ruter saavel som andre partier, som gir mindre avling, vil opgaver over rentabilitet bli misvisende.

Derefter foretoges *valg av repræsentanter* for de direkte medlemmer.

Valgte blev:

Ingeniør *A. Bergan*, Breiskallen.

Redaktør *Foh. Enger*, Gjøvik.

Storingsmand, gaardbruker *M. N. Foshaug*, Maalselven.

Forsøksleder *O. Glærum*, Strinden.
 Stortingsmand, gaardbruker *N. K. Andersen-Grimsoe*, Vega.
 Godseier *Arthur Krohn*, Dilling.
 Torvingeniør *Einar Lund*, Løiten.
 Amtmand *Thorvald Løchen*, Stenkjær.
 Skogeier *Olav Sjølie*, Aasta.
 Landbruksdirektør *Tandberg*, Kristiania.
 Brukseier *Torkilsen*, Spillum.

Gjenstaaende medlemmer av repræsentantskapet er:

Landbruksingeniør *G. Arentz*, Trondhjem.
 Gaardbruker *Emil Frøen*, Sørum.
 Fabrikeier *K. K. Heje*, Kristiania.
 Direktør *J. Hirsch*, Kristiania.
 Docent *J. Th. Landmark*, Kristiania.
 Stiftamtmand *Hroar Olsen*, Bergen.
 Landbrukslærer *S. Sverdrup*, Søgne.
 Landbruksingeniør *U. Sverdrup*, Kristiania.

Formanden meddelte, at selskapets diplom var tildelt brukseier *Haugerud*, Stokke, og gaardbruker *Øvrum*, Gjerpen. Da ingen av disse herrer var fremmøtt for at motta samme, vil diplomerne bli oversendt.

Derefter holdt myrkonsulent *J. Lende-Njaa* foredrag om: *Myr-
 dyrkning og Kolonisation paa Myr*, illustrert ved lysbilleder. Foredragets første del omhandlet forsøksstationens virksomhet, og den anden del kolonisationsspørsmålet. Begge deler findes fuldstændig referert i det efterfølgende, hvortil henvises.

Formanden uttalte en tak til foredragsholderen for hans interesserte arbeide i selskapets tjeneste. Samtidig rettet han en kraftig appel til alle myrsakens venner om at støtte myr dyrkningsfondet. Der er jo indkommet betydelige bidrag, men kun fra et snes mænd. Det er sørgelig, at ikke fler vil yde bidrag.

Statsraad *Mellbye* uttalte sin tiislutning til foredragsholderen med hensyn til kolonisations saken og fremhævet dens store betydning for smaabrukerne. Ved den bevægelse, som var kommet istand ved Boligbanken, var der den feil, at den for en stor del førte til bosættelse ved jernbanestationer og bymæssige distrikter. Der burde gjøres noget for opdyrkning ogsaa i utkanterne. En av vanskelighetene ved opdyrkningsspørsmålet var, at de største uopdyrkede arealer laa fjernt fra den tettere bebyggelse. Myrselskapet har her en stor opgave til hjælp for nye smaabruk, en av de store nationale opgaver i vort land. Han fremholdt som en av de store fordeler for de paatænkte kolonisationsforetagender, at de som kjøpte de smaa gaarder fik veiledning i driften og kom til at bo i nærheten av hinanden som i en liten grænd. Det har vist sig let at samle penger til store formaal, Videnskapsselskapet, Universitetets festsal osv., men det er et like vakkert formaal at samle til et fond for landets opdyrkning. Det er gaat traat med indsamlingen, der burde kunne samles 100 000 kr. paa faa dager. Han

haabet, at myrdyrkningsfondet snart maatte motta mange bidrag fra interesserte mænd og kvinder, saa at fondet kan komme til anvendelse paa de mange steder i vort land, hvor jorden og myrene endnu ligger udyrkede.

Fabrikerer *Kleist Gedde* var bedrøvet over den likegyldighet, som statsmagterne viste myrselskapets virksomhet. Han syntes det var sørgelig, at naar et selskap utførte saa godt og gavnlig arbeide for landet som myrselskapet, at det da skulde hindres i sit arbeide ved for smaa bevilgninger. Han fremhævet, at der ved de forestaaende kolonisationsforetagender burde være anledning til at erholde ogsaa endel torbakkejord. Likeledes fremholdt han nødvendigheten av utskiftning, for at hver gaardbruker kan faa anledning til at dyrke omkring sætrene og andetsteds, hvor myren ligger i sameie.

Overlærer *Hasund* paapekte særlig den store betydning myrselskapets arbeide har hat og fremdeles vil ha for at klargjøre mange tidligere dunkle punkter ved myrdyrkingen. Tidligere var vi helt afhængig av utenlandsk literatur. Nu har vi ogsaa egne forsøksresultater at peke paa. For vor landbruksundervisning var dette av uvurderlig nytte. De resultater som forsøksstationen har bragt, er av den største baade videnskabelige og praktiske betydning. Herved vil kunne spares mange tusen kroner. Folk blir nu overbevist om, at vanskelighetene kan overvindes. Mange er allerede overvundne.

Formanden takket for disse for selskapets virksomhet meget anerkjendende uttalelser, især da de kom fra vort lands paa dette omraade mest autorative hold.

Docent *Landmark* var bange for, at mange frygtet for myrdyrkingens usikkerhet. Hvis man kunde overbevise statsmyndighetene om sakens store betydning, vilde man vistnok kunne opnaa større bevilgninger.

Agronom *Korsmo* uttalte, at det han her iaften hadde hørt om myrselskapets forsøksvirksomhet, var noget av det interessanteste han nogensinde hadde hørt og anbefalte myrselskapets arbeide til fortsat støtte fra alle hold. Her staar man overfor et arbeide av stor national-økonomisk betydning. (Han tegnet sig paa stedet som livsvarig medlem av Det Norske Myrselskap og for et bidrag paa 50 kr. til myrdyrkningsfondet).

Efter nogen yderligere bemerkninger av statsraad *Mellbye*, overlærer *Hasund*, landbrukslærer *Sendstad*, fabrikerer *Kleist Gedde* og myrkonsulent *Lende-Njaa* avsluttet *formanden* det vellykkede møte klokken 11 aften.

BIDRAG TIL MYRDRYKNINGSFONDET

DERES MAJESTÆTER KONGEN OG DRONNINGEN har til den av »Det norske Myrselskap« og »Selskapet til Emigrationens Indskrænking« foranstaltede indsamling til dannelse av et »*Myrdrkningsfond*« ydet et bidrag stort . . . . . kr. 5000.00

Dette tilsvareer omtrent hvad der mangler paa kjøpesummen for Bjørndal.

Forrige aar var av forskjellige bidragsydere tegnet tilsammen » 4780.00

Der er nu yderligere tegnet og tildels indbetalt:

Kontorchef Carl E. Petersen, Kristiania, 25 kr. aarlig i 10 aar	» 250,00
Agronom Emil Korsmo, Kristiania	» 50,00
Konsul Georg Iversen, Høvik	» 50,00
Skogkonsulent Henrik Jelstrup, Kristiania	» 10,00

Tilsammen kr. 10 140,00

Som tidligere meddelt er der desuten tegnet yderligere 400 kr. paa betingelse av, at myrdrkningsfondet inden utgangen av indeværende aar naar op til 50 000 kr.

De herrer statsraad *Mellbye* og brukseier *Torkilsen* har nu kjøpt eiendommen *Bjørndal* i Nærø, som med det første vil bli overtat av Det Norske Myrselskap og Selskapet til Emigrationens Indskrænking i fællesskap.

Det vilde være i høi grad ønskelig at kunne *paabegynde opdykningsarbeidet allerede til vaaren*, men de hittil tegnede bidrag er ikke tilstrækkelige, hvorfor vi paany vil henstille til alle, der interesserer sig for denne store nationale opgave, at snarest yde et bidrag — stort eller litet — og indsende det til

DET NORSKE MYRSELSKAP

Kristiania.

DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSBERETNING FOR 1911.

MEDLEMSANTALLET utgjør nu 946, idet der i aarets løp er indmeldt 86 nye medlemmer og samtidig utmeldt eller avgaat ved døden 71. Av medlemmerne er 136 livsvarige, 801 aarsbetalende og 9 korresponderende. 39 medlemmer er bosat i utlandet. Selskapet har desuten 355 indirekte medlemmer, som gjennom stedlige myrforeninger og landhusholdningsselskaper kun er abonnenter paa »Meddelelserne«. Fortegnelser over nye medlemmer har i aarets løp været indtat i forskjellige numre av »Meddelelserne«.

Det for aaret avlagte regnskap, hvortil henvises, utviser en indtægt av kr. 14 660,63 og en utgift av kr. 14 501,27, saaledes et overskud av kr. 159,36, som er overført til formuen, idet der forrige aar blev brukt av selskapets formue kr. 725,19 til dækkelse av det daværende underskud.

Av det for budgetterminen 1910—11 bevilgede statsbidrag 10 400 kr. er kr. 216,89 inddrat i statskassen som ubenyttet, idet endel av statsbidraget er betinget, og myrkonsulenten ikke har reist saa meget som forutsat.

Status viser, at selskapet pr. 31te december 1911 har en formue av kr. 12 897,17, hvorav kr. 9174,17 utgjør beholdning av indbetalte livsvarige bidrag. Der er hittil indbetalt livsvarige bidrag tilsammen kr. 9740,00. Av selskapets formue er altsaa nu brukt kr. 565,83.

I aarets løp er ekspedert fra selskapets kontor 677 forskjellige skrivelser, 254 postopkrav og 1753 rundskrivelser foruten tryksaker og »Meddelelserne«.

Der er avholdt 1 aarsmøte, 1 representantmøte og 4 styresmøter.

Selskapet har tegnet en aktie i »Landbrukets Hus«, hvor selskapet vil faa kontorlokale saasnt bygningen er færdig.

Selskapets oplysende virksomhet.

AV TIDSSKRIFTET »Meddelelserne« er utkommet 6 tvangfri hefter i et oplag av 1600—1750 eksemplarer.

Av »Beretning om Det Norske Myrselskaps Forsøksstations 3dje Arbeidsaar«, utarbeidet av myrkonsulent *Lende-Njaa* og indtat i »Meddelelse« nr. 2, er utgit 300 særtryk, som er fordelt til forskjellige interesserte.

Av »Indbydelse til at delta i Plantekulturforsøk paa Myr«, av myrkonsulent *Lende-Njaa* og indtat i »Meddelelse« nr. 5 er utgit 250 særtryk.

Paa selskapets aarsmøte den 8de februar, som holdtes som fællesmøte med Selskapet til Emigrationens Indskrækning, Landmandslaget og Landbruksfunktionærenes Forening, blev der holdt foredrag av statsraad *Mellbye* om »Myr dyrkning og Nyrydning« og av *sekretæren* om »Torvmyrer og Storindustri« med efterfølgende ordskifte. Referat er indtat i »Meddelelse« nr. 1, hvortil henvises.

Sekretæren har avholdt 12 foredrag om *brændtorv og torvstrø*. Saaledes ved 5te norske landsmøte for teknik i Stavanger, stiftsutstillingen i Harstad, amtsutstillingene i Skien og Sandefjord, den elektriske utstilling i Hamar samt paa landbruksmøter paa Toten, Ø. Gausdal og i Vittingfos. Desuten har sekretæren holdt 10 forelæsninger om torvdrift og git veiledning i myrundersøkelser for Norges Landbrukshøiskoles skogbruksavdeling.

Myrkonsulenten har i aarets løp holdt 18 foredrag om *myr dyrkning*. Blandt andet ved Nordre Trondhjems amts landhusholdningsselskaps aarsmøte og foredragskurser, ved ekserserpladsene paa Vernæs-moen og Malde samt ved lærerkursus paa Mære landbruksskole.

Selskapet har som sedvanlig utenfor konkurrence deltatt i *Harstadutstillingen* 8de—23de juli, hvor selskapet blev tildelt utstillingens takke-diplom. Desuten deltok selskapet i *Skiensutstillingen* 24de september—3dje oktober og i *Sandefjordsutstillingen* 7de—16de oktober. Ved *Elverumsutstillingen* 8de og 9de juni var sekretæren prisdommer. En utførlig beretning om de forskjellige utstillinger i aaret 1911 er indtat i »Meddelelse« nr. 5, hvortil henvises.

Selskapets kollektivsamling vækker overalt megen interesse, og det viser sig, at der stadig blir fler private utstillere ved de forskjellige stedlige utstillinger. Der arrangeres nu neppe en amtsutstilling, uten at torvbruk og myrkultur opføres paa programmet. Til den vordende landsutstilling i 1914 har selskapet faatt utvirket ikke alene en egen selvstændig sektion, men ogsaa egen bygning for torvbruk og myrkultur.

Selskapets undersøkende virksomhet.

DE indkomne andragender om *myrundersøkelser* og *veiledning* i torvmyrenes industrielle utnyttelse er fra meget spredte hold rundt om i det hele land, hvorfor det falder vanskelig at overkomme mer end et forholdsvis ringe antal i den korte tid av aaret undersøkelserne kan foretages.

Sekretæren har i aarets løp besørget 52 rekvisitioner og undersøkt 111 myrer i Smaalenenes, Akershus, Hedemarkens, Kristians, Nedenes, Stavanger, Nordre Trondhjems, Nordlands og Tromsø amter. Fremdeles gjenstaar som ubesørget 93 andragender om undersøkelser. Større myrstrækninger især i Nordland er undersøkt med eventuel storindustriell utnyttelse for øie, hvorfor der ogsaa er uttatt prøver for kvælstofanalyse. Blandt de besørgede undersøkelser kan nævnes Narvik kommune og Romedals almenning. De fleste undersøkelser har omfattet brændtorvmyrer, særlig i distrikter hvor vedprisen er blit høi, men ved

adskillige undersøkelser har det ogsaa gjældt at finde brukbare torvstrømyrer. Det er især større forbrukere av torvstrø, som finder de nuværende torvstrøpriser for høie og derfor søker en utvei til at kunne tilvirke torvstrøet billigere selv. Som følge herav er der kommet istand og paabegyndt flere mindre private torvstrøanlæg og torvstrølag paa steder, hvor saadanne ikke tidligere forefandtes.

Av tidligere foretagne myrundersøkelser er utarbeidet 5 beskrivelser, som efter anmodning er oversendt vedkommende myreiere.

Myrkonsulenten har paa sine reiser foretat undersøkelser av dyrkningsmyrer i Nordre Trondhjems, Hedemarkens, Kristians, Buskeruds og Stavanger amter. Blandt andet har han undersøkt høifjeldsmyrer i Hemsedal, Tisleiedalen, Bagn og Reinlids almenning, Øier i Gudbrandsdalen samt i Trysil for eventuelt anlæg av en mindre forsøksstation og forskjellige forsøksfelter paa høifjeldsmyrer. Selskapets styre vil med det første bestemme, hvor forsøksfeltene paa høifjeldet skal anlægges. Likeledes har myrkonsulenten undersøkt muligheten for opdyrkning og bebyggelse av større myrlænte strækninger i Ytre Namdalen.

Selskapets virksomhet til torvindstriens fremme.

4 NYE BRÆNDTORVFABRIKKER er anlagt eller paabegyndt inde i landet. 2 almenninger paa Hedemarken har indkjøpt nyt og forbedret maskineri. Der er desuten paa anmodning utarbeidet overslag med rentabilitetsberegning for 4 middelsstore brændtorvanlæg.

Som følge av den stadig tiltagende vedmangel rundt om i bygdene ser det ut til, at der nu vil bli anlagt adskillig fler saadanne brændtorvanlæg. Flere steds har de vist sig at være av stor betydning for distriktet.

I flere tilfælder er dog brændtorvanlæg fraaadet, især private anlæg med paaregnet avsætning i kystbyer og uten kombination med anden bedrift. I almindelighet anbefales middels store brændtorvanlæg — Anrepsmaskiner eller Aadals Bruks forbedrede konstruktion — kun hvor de lokale forhold er gunstige herfor. For større anlægs vedkommende bør man vente, indtil der foreligger praktiske resultater om de nye metoder, som nu forsøkes i utlandet. Først naar man faar metoder helt uavhengig av lufttørkning, saaat bedriften kan holdes igang aaret rundt, vil torvdrift i større maalestok kunne bli mere paalidelig. Selskapet følger opmerksomt med i utviklingen paa dette omraade, og henvises til sekretærens foredrag herom paa aarsmøtet, indtat i »Meddelelse« nr. 1 side 38—43.

Mekaniker *Egeberg*, Hørsand, Romedal, som med selskapets bistand har konstruert en liten brændtorvmaskine for hestevandring og en for haandkraft, fremviste disse paa Elverumsutstillingen. Disse blev prøvet i praksis i sommerens løp og har vist sig hensigtsmessige. En beretning herom skal senere bli indtat i »Meddelelserne«.

Fyringsforsøkene med torvovner er fortsat, men da det er et meget vanskelig og hittil litet utredet spørsmål at faa torvovner saaledes indrettet, at magasinfyring kan finde sted uten tjæredannelse og andre ulemper, vil det ta tid, før gunstige resultater kan oppnaes. Det har imidlertid vist sig, at da torven iaar er meget godt tørket, takket være den tørre sommer, blir resultatene betydelig bedre end tidligere aar.

Uagtet anlæg av flere større *torvstrøfabrikker* i den sydlige del av landet indtil videre har været fraraadet, er der allikevel kommet igang en saadan. Paa anmodning er der ogsaa utarbeidet overslag med rentabilitetsberegning for 2 torvstrøfabrikker.

Paa grund av den tørre sommer i den sydlige del av landet har betingelserne for at tørke torv været meget gunstige. Torvstrøproduksjonen er derfor iaar blit større end nogensinde før, og der er utsigt til, at det blir vanskelig for torvstrøfabrikkene at faa alt solgt. For at kunne bidra til et forøket torvstrøforbruk søker selskapet ved korte artikler i »Meddelelserne« og paa anden maate at paavise nytten av torvstrøets anvendelse, noget som endnu ikke er klart for mange, til trods for alt hvad der hittil har været oplyst herom. Likeledes søkes spørsmålet om eksport av torvmuld yderligere utredet.

Den paatænkte fornyede prøve med mindre torvstrørivere maatte utsættes til neste aar, delvis av mangel paa tilstrækkelig tilslutning.

Selskapets virksomhet til myr dyrkningens fremme.

FORSØKSSTATIONEN PAA MÆRESMYREN er i sommerens løp utvidet med omtrent 20 maal, saa at de av landbruksskolen overlatte 50 maal myr nu paa det nærmeste er opdyrket. Selskapet har henvendt sig til Justisdepartementet for at faa overlatt den del av Mæresmyren, som ligger mellem forsøksstationen og jernbanelinjen. Forsøksstationen har i sommer været besøkt av talrike interesserte, hvoriblandt landbruksministeren og direktøren for Norges Landbrukshøiskole. Beretningen om forsøksstationens virksomhet vil senere bli offentliggjort i »Meddelelserne«.

Sammen med Selskapet til Emigrationens Indskrænkning er der, som oplyst i »Meddelelse« nr. 2 side 49—51, utsendt et opprop for at faa samlet penger til et *myr dyrkningsfond* i den hensigt at indkjøpe myrstrækninger, delvis opdyrke disse og derefter sælge dem som selveierbruk. Da der for tiden søkes indsamlet penger til saa mange ideelle formaal, er der hittil kun tegnet noget over 5000 kr., hvorav er indbetalt 3510 kr. Det er meningen at foretagendet skal administreres av en komité nedsat av myrselskapet og emigrationselskapet i fællesskap. Myrer skikket til øiemedet haves paa haanden for en rimelig pris, og ifald der kan skaffes tilstrækkelige midler tilveie, vil foretagendet bli sat igang i den nærmeste fremtid. Opdyrkingen vil bli planlagt av myr-konsulenten.

Til forsøksstationen og de spredte forsøk har selskapet mottatt som gave Norgesalpeter fra Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskap og kalisalte m. m. fra Moritz Fraenckel & Co., Gøteborg, ved disse firmaers agent hr. Hans Brun. For disse gaver sender selskapet herved sin bedste tak.

Selskapets virksomhet for opmuntring til myrstrækningers utnyttelse.

DA selskapets økonomi fremdeles er daarlig, er der i henhold til lovenes § 2 næstsidste passus i det forløpne aar ikke utdelt *præmier* for god utnyttelse av myr. Derimot er der utdelt 2 *diplomer*, nemlig til brukseier *G. Haugerud*, Stokke, der har æren av at være den første, der fik istand torvstrøfabrikation i større maalestok her i landet, samt til gaardbruker *Hans Øvrum*, Gjerpen, der har anlagt den største torvstrøfabrik i Bratsberg amt, hittil væsentlig basert paa harvningsmetoden.

Selskapets virksomhet forøvrig.

VED KJØP OG SALG av myrstrækninger, brændtorv og torvstrø har selskapet paa anmodning og uten vederlag git kjøpere og sælgere forønskede opplysninger. Særlig har der i aarets løp været en livlig efterspørsel efter brændtorv.

En av selskapets meget viktige oppgaver er at følge med i utviklingen rundt om i verden. Foruten gjennom litteraturen, særlig tidsskrifterne, sker dette ogsaa ved at være tilstede ved møter og besøke anlegg i utlandet, ikke minst ved paa den maate personlig at træffe sammen med utenlandske fagmænd. Sekretæren har i aarenes løp gjentagne ganger været tilstede ved Det Tyske Rikes Myrselskaps aarsmøter i Berlin, og i aaret 1911 tillike som selskapets representant ved Svenska Mosskulturforeningens 25-aars jubileum i Jönköping den 24 november. Desuten har sekretæren uten utgifter for selskapet hat anledning til at besøke det største hittil byggede torvgaselektricitetsverk ved Osnabrück i Hannover, hvor han har været tilkaldt som sakkynndig.

Selskapet har nu et rikholdig bibliotek omfattende den viktigste litteratur paa torvbrukets og myrkulturens omraader, og det hender ofte, at videnskapsmænd, teknikere, industridrivende, gaardbrukere og forretningsmænd henvender sig til selskapet for at erholde opplysninger, som kun kan skaffes gjennom faglitteraturen.

DEBET

DET NORSKE MYRSELSKAPS

	Indtægter kr.	Paaregnet kr.
Statsbidrag indbetalt i selskaps kasse . . .	10 862,36	11 000,00
Bidrag fra landhusholdningsselskaper til forsøksvirksomhet	400,00	450,00
Indbetalte restanser aarspenger 1910 . . . . . kr. 46,00		
Indbetalte aarspenger for 1911 . » 1641,00		
	1 687,00	2 000,00
Indbetalte restanser, Meddelelser og annonser 1910 . . . . . kr. 19,00		
Meddelelser solgt 1911 . . . . » 302,91		
Annonser i Meddelelserne 1911 . » 741,00		
	1 062,91	1 400,00
Indtægter av forsøksstationen paa Mæresmyren	215,30	250,00
Bankrenter	343,16	400,00
Diverse indtægter	89,90	—
	14 660,63	15 500,00

AKTIVA

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Beholdning av livsvarige bidrag pr. $\frac{1}{1}$ 1911 . . . . . kr.	8 834,81
Livsvarige bidrag indbetalt i 1911 . . . . . »	180,00
Overskud regnskap 1911 . . . . . »	159,36
Beholdning livsvarige bidrag pr. $\frac{31}{12}$ 1911 . . . . . kr.	9 174,17
Værdi av bygninger, redskaper, inventar m. m. . . . . »	3 500,00
Restanser . . . . . »	223,00
Sum kr.	12 897,17

Undertegnede har revideret Det Norske Myrselskaps regnskaper for ninger stemmer med bankbøkerne.

Breiskallen og Gjøvik
A. Bergan.

REGNSKAP FOR AARET 1911

KREDIT

	Utgifter kr.	Paaregnet kr.
Meddelelserne	1 903,75	1 800,00
Forsøksstationen paa Mæresmyren og de spredte forsøk	2 733,39	3 000,00
Til styrets raadighet til fremme av selskapets virksomhet ved prøvning av maskiner, redskaper, torvovner, deltagelse i utstillinger m. m.	151,57	700,00
Præmier for god behandling av myr	—	300,00
Sekretærens løn	3 200,00	3 200,00
Sekretærens reiseutgifter	1 576,59	1 500,00
Myrkonsulentens løn	2 000,00	2 000,00
Myrkonsulentens reiseutgifter	724,72	1 000,00
Styrets utgifter og avholdelse av møter	253,63	200,00
Kontorlokale og kontorhjelp	1 169,76	1 000,00
Kontorrekvisita, porto og telefon	231,22	200,00
Tryksaker og literatur	235,98	300,00
Analyser av myrprøver m. m.	78,00	200,00
Diverse utgifter	106,04	100,00
Indkassering av kontingent og utgifter for at faa nye medlemmer	136,62	—
Samlede utgifter	14 501,27	
Pr. balanse overskud overføres til formue	159,36	
	14 660,63	15 500,00

STATUS PR. 31TE DECEMBER 1911

PASSIVA

Forskud paa aarspenger for 1912	kr.	24,00
Pr. balanse	»	12 873,17
	Sum kr.	12 897,17

1911 og er regnskapet fundet i orden, likesom de opførte kontantbehold-
2den februar 1912.

Caspar Hennig.

DET NORSKE MYRSELSKAPS BUDGET FOR AARET 1912.

Paaregnelige indtægter:

1) Statsbidrag	kr.	16 000,00
2) Bidrag fra landhusholdningsselskaper og herredsstyret til forsøksvirksomhet	kr.	550,00
3) Medlemmernes aarspenger	»	2000,00
4) Indtægter av Meddelelserne	»	1400,00
5) Indtægter av forsøksstationen paa Mæresmyren	»	600,00
6) Bankrenter	»	350,00
7) Diverse indtægter	»	100,00
	»	5 000,00

Tilsammen kr. 21 000,00

Paaregnelige utgifter:

1) Meddelelserne	kr.	1 900,00
2) Forsøksstationen paa Mæresmyren og de spredte forsøk ogsaa indbefattende høifjeldsmyrer	»	3 000,00
3) Utvidelse av forsøksstationens bygninger	»	2 000,00
4) Til styrets raadighet til fremme av selskapets virksomhet ved prøvning av maskiner, redskaper, torvovner m. m., deltagelse i utstillinger, istandbringelse av torvindustristatistik, avholdelse av myrkursus o. s. v.	»	700,00
5) Præmie for god behandling av myr	»	300,00
6) Sekretærens løn	»	3 200,00
7) Sekretærens reiseutgifter	»	1 500,00
8) Myrkonsulentens løn	»	2 000,00
9) Myrkonsulentens reiseutgifter	»	900,00
10) Til utdannelse av en torvingeniørassistent	»	1 000,00
11) Løn og reiseutgifter for en myrkonsulentassistent	»	2 000,00
12) Styrets utgifter og avholdelse av møter	»	200,00
13) Kontorlokale og kontorhjælp	»	1 300,00
14) Porto, telefon og kontorrekvisita	»	200,00
15) Tryksaker og literatur	»	300,00
16) Analyser av myrprøver	»	100,00
17) Diverse utgifter	»	400,00

Tilsammen kr. 21 000,00

MYRDRYKNINGSFONDETS REGNSKAP FOR 1911

Indtægter:

Indbetalte bidrag	kr. 3510,00
Bankrenter	» 33,28

Tilsammen kr. 3543,28

Utgifter:

Tryksaker, porto m. m. ved udsendelse av oprop og indsamling av bidrag	kr. 107,37
Pr. balanse indestaaende paa bankkonto	» 3435,91

Tilsammen kr. 3543,28

DET NORSKE MYRSELSKAPS DRIFTSPLAN FOR AARET 1912

MED AARET 1912 begynder Det Norske Myrselskap sit 10de virksomhetsaar.

Det vilde være meget ønskelig, om *medlemsantallet*, som i de sidste aar har holdt sig paa noget over 900, nu kunde naa op til over 1000. Herved vil baade selskapets økonomi og position bli styrket, hvilket er i høi grad paakrævet for myrsakens fortsatte fremgang.

— **Send ind nye indmeldelser nu fra aarets begyndelse!** —

I det store og hele tat agter selskapet at fortsætte virksomheten i samme spor som hittil med de tillempninger, som tid og omstændigheter kræver.

Selskapets *kontor* vil i aarets løp bli tilflyttet »Landbrukets Hus«, Rosenkrantzgt. 8, sammen med mange andre i landbruket interesserte foreninger og foretagender. Av hensyn til selskapets økonomi er der dog i det nye hus ikke reservert større plass end selskapets nuværende

kontorlokale. Et mindre rum vil bli indrettet som *torvteknisk laboratorium* forat kunne foreta forskjellige forsøk til torvindustriens fremme og bidra til løsning av de mange vanskelige problemer paa dette omraade. Dette er en virksomhet, som ogsaa Det Tyske Rikes Myrselskap for nylig har paabegyndt. Saavidt midlerne tillater, vil derfor Det Norske Myrselskaps torvtekniske laboratorium bli indrettet i likhet med det tyske. Her vil ogsaa *fyringsforsøkene* med torvovner bli fortsat.

»*Meddelelserne*« vil utkomme med 6 tvangfri hefter, saavidt mulig hver anden maaned. Tidsskriftet søker stadig at holde sine læsere a jour med alt nyt av interesse paa myrsakens omraade.

Torvingeniøren er i vintermaanederne optat med avholdelse av foredrag paa forskjellige steder. Som *sekretær* er han tillike optat med selskapets forretningsledelse m. m. og som *redaktør* med utgivelse av selskapets tidsskrift.

Saa tidlig paa vaaren, som veirforholdene tillater, vil torvingeniøren paabegynde aarets *myrundersøkelser* for industriell utnyttelse, særlig for de mange brændtorvanlæg, som nu er paatænkt. Der foreligger hittil 93 andragender om myrundersøkelser og veiledning i torvmyrenes industrielle utnyttelse, hvorav flere med tanken om eventuel storindustri.

Reiserne vil antagelig bli foretat i Smaalenenes, Akershus, Hedemarkens, Kristians, Nedenes, Lister og Mandals, Nordre Bergenhus, Romsdals samt Søndre og Nordre Trondhjems amter. En mer utførlig reiseplan vil senere bli bekjentgjort.

Nye andragender fra ovennævnte amter kan fremdeles indsendes til selskapets kontor, adresse Kristiania, inden 1ste mai.

Andragender fra selskapets medlemmer vil fortrinnsvis først bli besørget.

Forsaavidt det lar sig arrangere, vil der i sommerens løp bli avholdt et *myrkursus* med foredrag om torvindustri og myr dyrkning samt veiledning i praktisk arbeide. Tid og sted vil senere bli bekjentgjort.

Forsøkene med *smaa brændtorvmaskiner* for gaardsbruk og sæterdrift vil bli fortsat og beretning herom utgit.

Selskapet vil la avholde en prøve med *smaa torvstrørivere* ved Norges Landbrukshøiskoles maskinprøveanstalt.

Forsaavidt nye maskiner, redskaper og andre hjelpemidler til torvindustriens fremme blir anmeldt til prøve, vil ogsaa dette bli besørget.

Selskapet vil delta i de paatænkte *utstillinger* i Mandal og mulige andre steder, forsaavidt dertil blir anledning.

Selskapet vil gjennom sine skrifter, ved avholdelse av foredrag, deltagelse i utstillinger og paa andre maater søke at utbrede kjendskapet til og nytten av at anvende *brændtorv* i hus og hjem og *torvstrø* i fjøs og stald. Likeledes vil selskapet fremdeles søke at utrede spørsmålet *eksport av torvstrø* til utlandet og virke for en reduktion av *jernbanefragtene*.

Selskapet paatar sig at være mellemed ved *kjøp og salg av myr-*

strækninger, hvorom oplysninger erholdes ved henvendelse til selskabets kontor.

Selskapet paatar sig ogsaa at bistaa ved *kjøp og salg av brændtorv og torvstrø*, og kan man ved henvendelse til selskabets kontor erholde oplysninger herom.

Myrkonsulenten vil bli sterkt optat med forsøksstationens drift, men vil saa langt tiden rækker ogsaa foreta reiser omkring i landet for at besørge myrundersøkelser og gi veiledning i myr dyrkning.

Forsøksstationen vil bli yderligere utvidet, idet det forutsættes at statsmagterne indvilger i selskabets andragende om at faa overlatt det parti av Mæresmyren, som ligger mellem forsøksstationen og jernbanelinjen. Saasnt selskabets midler tillater, vil der bli bygget en større laave for avlingen samt arbeidsrum for myrkonsulenten, spiserum for arbeiderne og staldrum for arbeidshesten.

De spredte gjødslingsforsøk og plantekulturforsøk paa myr vil bli fortsat i den utstrækning, som myrkonsulenten finder tjenlig.

Paa *Sellsmyrene* i Gudbrandsdalen vil dyrkningsforsøkene bli fortsat.

Dyrkningsforsøk paa *høifjeldsmyrer* vil av hensyn til selskabets knappe pengemidler neppe kunne paabegyndes iaar. De paabegyndte undersøkelser av høifjeldsmyrer vil bli fortsat.

Hvis selskabets midler tillater, vil selskabets styre utdele *præmier og diplomer for god behandling av myr* paa selskabets stiftelsesdag den 11te december. Selskapet agter i anledning av sit 10-aars jubilæum ogsaa at præge en *medalje* for fortjenester av myrsaken.

Andragender og forslag til utdeling herav kan indsendes til selskabets kontor inden 1ste december.

Selskabets medlemmer vil fortrinsvis først komme i betragtning.

Myr dyrkningsfondet vil bli søkt øket, og saa snart tilstrækkelige midler er indkommet, vil planen om indkjøp og opdyrkning av myrstrækninger bli paabegyndt.

— Tegn et bidrag — om stort eller litet — og send det ind til Det Norske Myrselskaps kontor!

Det forbeholdes at foreta saadanne forandringer i denne plan, som tid og omstændigheter kan medføre.

Byg i juli 1911, tilhøire sandkjørt, tilvenstre uten sand.

DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSVIRKSOMHET

UTDRAG AV FOREDRAG PAA DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSMØTE 1912
AV MYRKONSULENT J. LENDE-NJAA.

I al korthet skal jeg omtale en del forsøk og forsøksresultater fra forsøksstationen paa Mæresmyren. Det blir nærmest en oversigt over de viktigste av de forsøk vi fortiden driver med.

Stationen har nu arbeidet i 4 aar. Paa saa kort tid er det indlysende, at vi ikke har kunnet fastslaa mange sikre resultater. Men der er igang flere forsøk som formentlig vil bli av stor interesse, og nogen foreløbige resultater har vi ogsaa faat.

Fortiden har vi 50 maal myr, som er overlatt av Mære landbruksskole for 15 aar. Det meste er nu opdyrket. Da vi har flere forsøk, som der trænges meget jord til, som avgrøftningsforsøk, langvarige

gjødslingsforsøk, og vi desuten agter at sette igang sædskifteforsøk, har vi forlitet jord.

Vi har derfor sendt ind andragende til staten om at faa overlatt ca. 160 maal starmyr som ligger like indtil det vi har før. Desuten søker vi om at faa ca. 20 maal hvitmosemyr for at kunne prøve med opdyrkning av denne slags myr. Det har rigtignok fortiden mindre interesse, da man de fleste steder foreløbig har nok med kultivering av de bedre myrer og den lettest dyrkbare fastmark. Men der findes gaarder, hvor mosemyren ligger slik til at den bør dyrkes — eller man ikke har anden dyrkningsjord. Derfor vil det være bra at faa undersøkt dyrkningsbetingelserne under vore forhold.

Vi burde ogsaa hat 20—30 maal fastmark til stationen, for at ha noget jord, hvor man kan være sikker paa at faa modent korn og poteter hvert aar. Vi prøver nemlig flere slag av de forskjellige plantearter, og det er baade kostbart og vanskelig at kjøpe ind frø av dem de aar de ikke blir tilstrækkelig modne paa myren. Hertil kommer at resultatene av sortforsøkene ikke blir saa sikre, naar man skal arbeide med indkjøpt frø, da avlsstedets indflydelse kan gjøre sig gjældende.

Der er allerede forlitet husrum, en del av avlingen maatte iaar sælges fra hesjerne for at faa plads. Med den forestaaende utvidelse blir det derfor absolut nødvendig at gaa til nybygning. Skal stationen svare til sin hensigt, maa den derfor utvides — baade paa den ene og den anden maate.

Avgjøftningsforsøk.

Nogen av de interessante forsøk vi har drevet er avgjøftningsforsøkene. De har været igang siden stationens oprettelse — altsaa 4 aar.

Vi har fundet, at man faar myren tilstrækkelig tørlagt paa Mæresmyren ved en grøfteavstand av 15 m. Paa Tveit ser det ut til at man ikke kan bruke større avstand end 8 à 10 m. om myren ogsaa skal brukes til aker.

Sandkjøringsforsøk

har ikke været igang mer end 1 aar, saa det er fortidlig at uttale sig om lønsomheten. Men det var forbausende at se, hvor sandblandingen beskyttet mot frost. 21de juni sidste sommer hadde vi $\div 5,5^{\circ}$ C. Akeren var da 3—4" høi, og den frøs aldeles ned, hvor der ikke var paaført sand, mens bare toppene var skadet paa de sandkjørte ruter like ved siden.

Kalkningsforsøk

har været igang i 2 aar. Vi har hittil ikke faat noget utslag for kalken. Der er prøvet flere mængder: 2, 4, 6 og 9 hl. avfaldskalk pr. maal. Avlingen har været størst paa de ukalkede og svakt kalkede ruter

Gulerøtter og hestebønner, Mæresmyren 1911.

(2 og 4 hl.), mens der har været en smule nedgang for de to største mængder (6 og 9 hl.)

Efter utenlandske forsøk skulde en myr ikke trænge kalktilførsel, naar den til 20 cm. dyp indeholder mindst 300—400 kg. kalk. Mæresmyren indeholder ca. 400 kg. og skulde saaledes staa omtrent paa grænsen. Om den i længden kan greie sig uten kalk er ikke saa godt at si. Man maa huske paa, at jorden berøves noksaa meget kalk ved at der brukes meget kalisalte, da disse gjør kalken lettere opløselig.

Et kalkningsforsøk ved Stavanger amts landbruksskole viste et helt andet resultat. Myren var her kalkfattigere ca. 160 kg. kalk pr. maal til 20 cm. dyp. Her avledes paa de ukalkede ruter 77 kg. grønfør, mens de kalkede gav 291 kg. Ved dette forsøk sammenlignes ogsaa kalk i form av avfaldskalk og i form av skjælsand. Der bruktes samme mængder kalk pr. maal i begge tilfælder, og virkningen var omtrent like god. Det er ikke tvil om, at vi i de mange skjælsandforekomster langs kysten har et billig og godt kalkningsmateriale for vore myrer.

3 aars timoteieng, Mæresmyren 1911.

Saatidsforsøk.

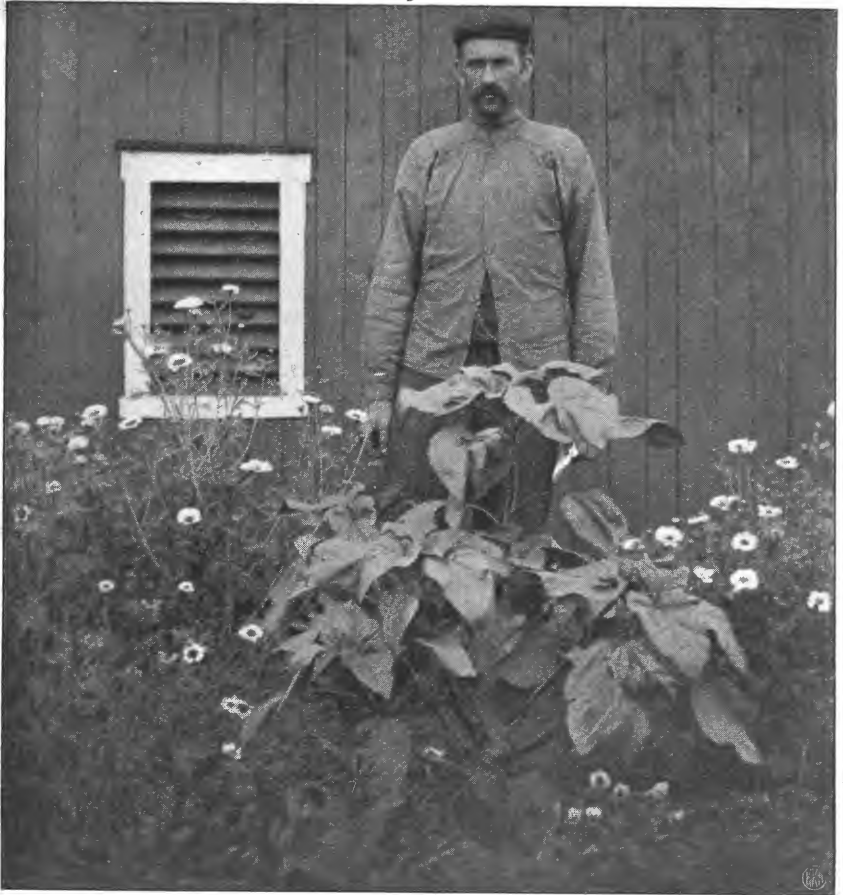
Hvert aar har vi saadd havre og byg til 3 forskjellige tider nemlig 1ste, 1ode og 2ode mai. Hvert eneste aar har vi faat mest og bedst korn efter første saatid, til trods for at jorden da har været ubekvem — den har gjerne ikke været optinet mer end 3—4" oven-til. Men halmmængden har været større ved de senere saatider, saa hvis man regnet kornet i 10 øre pr. kg. og halmen i 2,5 har 2 saatid git likesaa værdifuld avling. Derimot staar sidste saatid daarligere.

Sidste sommer prøvet vi ogsaa med forskjellig saatid og ulik høstetid for *grønfør* — i forbindelse med analyse over förværdien. Da forsøket gjælder 1 aar, og vi endnu ikke har faat analyseresultaterne, skal jeg ikke gaa nærmere ind paa dette forsøk, som skal fortsættes.

Forsøk med forskjellige kulturplanter og racer.

Vi har dyrket alle almindelige *jordbruksvekster*, samt en del *kjøkkenvekster*, som kaal, kaalrabi, gulerøtter, pastinak, rødbeter, selleri m. fl. Alle de sidstnævnte har slaat godt til, naar undtages kaalen sidste sommer. Av kaal har vi hat avlinger paa op til 5 600 kg. pr. maal og av gulerøtter op til over 5000 kg. røtter pr. maal.

Av jordbruksveksterne har *grønfør*, høi og næper git det *sikreste* utbytte. Korn og poteter har været mer usikre. Men i gode aar kan der opnaaes svære avlinger av disse vekster ogsaa. Sidste sommer fik

Blomster, Mæresmyren 1911.

vi op til 43 tdr. poteter pr. maal (av Halsnes) og op til 370 kg. korn pr. maal av baade havre og byg (Dønnes byg og Guldregn havre).

Med hensyn til forskjellige *varieteter* av kornarterne, saa har Trønderhavre og Trønderbyg staat som de bedste eller blandt de bedste. Sidste aar kom dog Dønnesbyg og Guldregnhavre. De tidligmodne svarthavresorter, Mesday og tysk Myrhavre, har git mest korn i riktig sene aar; men de gir forlitet halm, saa at der avles mindre før av dem selv i sene aar, og i gode aar blir de langt tilbake. De kan derfor kun anbefales, hvor man absolut vil dyrke korn til modning paa frostlændte myrer.

Av *engfroblandinger* prøver vi mange forskjellige. De er kun prøvet i 2—3 aar, saa det er fortidlig at fælde nogen endelig dom.

Men vor erfaring gaar ut paa, at *timotei* bør utgjøre hovedbestanden i engfrøblandingerne paa myr — ved siden av noget hundegræs og engsvingel samt litt kløver.

Til *grønfor* har vi forsøkt flere ulike blandinger mellom havre, byg, erter og vikker, samt disse plantearter i ren bestand. En blanding bestaaende av $\frac{2}{3}$ havre og $\frac{1}{3}$ erter gav størst utbytte iaar. Erter slaar udmerket til paa myr. Vikker blir det mindre av, og den synes ogsaa at lide snarere av frosten end erter.

Naturlig og kunstig gjødsling.

Det er en almindelig erfaring, at det er bra at bruke litt naturlig gjødsling ved siden av kunstig, særlig for at tilføre jorden bakterier. Vi satte ifjor igang forsøk med tilskud av 1 og 5 læs husdyrgjødsling pr. maal — til fuld kunstig gjødsling (100 kg. thomasfosfat + 100 kg. kainit + 10 kg. norgesalpeter) i forbindelse med smitning med jord som der hadde vokset belgplanter paa før. 4—5 læs pr. maal ser ut til at være passende tilskud (meravling 140 kg. tørt grønfor ved 5 læs pr. maal). 1 læs pr. maal saa ut til at være for snaut. Ogsaa smitningen virket bra. 1 læs smittejord pr. maal forøket avlingen med 63 kg. tørt grønfor pr. maal.

Forsøk med forskjellige kunstgjødslingslag og ulik utbringningstid.

Utsaaning av kunstgjødsling om *vaaren* og *høsten* har vi bare sammenlignet paa Mæresmyren. Der viste gjødselen omtrent samme virkning enten den var hat ut om vaaren eller om høsten, men høstspredning vil stille sig ugunstigere, hvor der er større nedbør — og hvor jorden ikke er tilfrossen om vinteren. Ved sammenligning mellom *forskjellig gjødslingslag* har vi fundet noget bedre virkning av samme mængde fosforsyre i thomasfosfat end i superfosfat. Og kainit fik vi litt større utslag for end samme mængde kali i 37 % kaligjødning og klorkalium til nærer.

De mest uklare spørsmål hos os paa gjødsellærens omraade er spørsmålene om *overskudsgjødsling* og om forholdet mellom *fosforsyre* og *kali*. Vi har sat igang flere forsøk for at faa mer klarhet over disse ting.

Noksaa sterk *overskudsgjødsling* de første aar efter opdyrkingen anbefales fra utlandet, spesielt Tyskland; men efter de resultater vi hittil har faat ser det nærmest ut til, at man bør være forsiktig med sterk *overskudsgjødsling*.

Det almindelige her i landet har været at bruke like mængder fosforsyre og kali, og dette kan nok passe de første 2—3 aar. Men naar vi husker at de avlinger som almindelig tages paa myr, bortfører omtrent 3 ganger saa meget kali som fosforsyre — og at myren har svært liten beholdning av disse stoffer, saa er det ikke rimelig at denne

gjødsling vil passe i lengden. Flere iagttagelser tyder paa, at vi bør anvende mer *kali* end hittil og vore forsøk gaar ogsaa i den retning. Som en passende vedlikeholdsgjødsling for eng og grønfør vil jeg nævne 20—30 kg. thomasfosfat og 20—25 kg. 37 % kaligjødsling eller 60—70 kg. kainit aarlig, samt omkr. 10 kg. norgesalpeter om det ser ut til at trænges.

Myrens behov for *kvælstof* er det mere forskjellig med, idet det retter sig særlig efter *formuldningsgraden*. Paa Mæresmyren har en svak kvælstofgjødsling paa ca. 10 kg. norgesalpeter pr. maal som regel lønnet sig baade til grønfør, kornarter og eng; men naar myren har været dyrket nogen aar og formuldingen er mer fremskreden, vil antagelig kvælstofgjødslingen helt kunne spares.

Endelig skal jeg nævne, at vi sidste høst har anlagt et *opdyrkningsforsøk* paa forsøksstationen, hvor pløining og spadvinging til større dyp sammenlignes med direkte harvning paa den planerte myr.

Foruten forsøkene ved forsøksstationen paa Mæresmyren har myrselskapet spredte forsøk utover landet.

Større og mer fuldstændige forsøk har vi i 3 aar hat ved Stavanger amts landbruksskole paa Tveit. Sidste høst er der sat igang nogen større forsøk i Trysil — og sammen med Kristianssands og Oplands Jorddyrkningssselskap prøver vi en hel del forsøk i Lister og Mandals og Nedenes amter. Desuten en hel del mindre forsøk spredt utover hele landet.

KOLONISATION PAA MYR

UTDRAG AV FOREDRAG PAA DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSMØTE AV
MYRKONSULENT J. LENDE-NJAA

IFØLGE professor Helland skal vi ha omkr. 12 mil. maal myr her i landet, andre mener vi har mer. Nogen sikre opgaver har vi ikke; men alle som har reist litt omkring i landet vet, at vi har store arealer av myr. Man har ment at ca. halvparten av det ovenfor nævnte areal kan utnyttes — omkr. 3 mil. maal til dyrkning, 2 mil. til brændtorv og 1 mil. til torvstrø. Efter opgaver til jordbrukstøllingen i 1907 synes arealet av torvstrømyr for lavt ansat, mens brændtorvmyrens ansettelse til 2 mil. maal er sandsynligere. For arealet av dyrkbar myr gir jordbrukstøllingen ingen paalidelige opplysninger. At regne med 3 mil. dyrkbar myr er maaske for høit for øieblikket; men jeg er personlig overbevist om, at der i fremtiden vil bli dyrket et adskillig større areal myr. Efter jordbrukstøllingen i 1907 skulde vi ialt ha omkr. 8 mil. maal dyrkbar jord — eller omtr. saa meget som nu er opdyr-